

[Ministeren for kulturelle anliggender]

dette område i lang tid har været tale om en stor og glædelig ekspansion.

Det siger sig selv, at den almindelige økonomiske krise også rammer forlagene og bidrager til at forværre forholdene. Forlagene bliver tvunget til forsigtighed i deres dispositioner, til at satse på det sikre og det etablerede, og derved forstærkes den tendens, der eksisterer i forvejen, til en stadig stærkere koncentration om færre titler og færre forfattere. Der er tale om en vis selvforstærkende tendens i denne uheldige udvikling. Det er bestemt ikke blevet nemmere at være forfatter i Danmark i de seneste år.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget diskuterer man mulighederne for at stimulere bogudgivelsen gennem en afskaffelse eller en nedsættelse af momsens på bøger. Forslagsstillerne kommer til det resultat, at det ikke vil være rigtigt at tænke på en ensidig afskaffelse eller reduktion af bogmomsen, og det er en konklusion, som jeg må erklære mig enig i.

Men så stiller man forslag om at oprette en bogfond, der til at begynde med skulle have ca. 125 mill. kr. som årligt rådighedsbeløb, og som skal yde økonomisk støtte til udgivelsen af litteratur inden for forskellige nærmere omtalte genrer og give mulighed for stipendier og legater til forfatterne. De 125 mill. kr. skulle fremskaffes ved, at man reserverer et beløb – således udtrykkes det – der svarer til halvdelen af momsindtægten, til formålet. Sådan kan man jo godt regne, men det korte af det lange er jo, at ligegyldigt hvordan man beregner et beløb til en bogfond, så er der tale om nye bevillinger på statsbudgettet. Her er altså foreslået 125 mill. kr. om året. Det er ikke blot antydningssvis sandsynliggjort, at netop det beløb skulle være det rigtige eller det nødvendige for at råde bod på de misforhold, som vi kan konstatere.

Min vurdering er, at et årsbeløb på 125 mill. kr. i statsstøtte til en kulturel sektor, som dog stadig stort set fungerer rimeligt tilfredsstillende på det private erhvervsleves vilkår, ville stå i et voldsomt misforhold til de beløb, der anvendes til at opretholde de kulturelle sektorer, som næsten helt er afhængige af offentlig støtte. Jeg tænker her på film og teater og mange andre ting.

Jeg kan godt være en smule forundret over, at SF har valgt at fremsætte dette be-

slutningsforslag, ganske få måneder før kulturministeriets bogudvalg forventes at afslutte sit arbejde. Det kan ikke være ukendt, at der i bogudvalgets betænkning vil blive stillet forslag om forskellige former for udgivelsesstøtte og forfatterstøtte, muligvis administreret af en bogfond. Jeg synes, det må forekomme rimeligt, at der ikke her i folketinget bliver taget nogen beslutning om oprettelse af en bogfond eller lignende, før vi har betænkningen fra dette udvalg, der så grundigt har gennemdrøftet og gennemarbejdet disse spørgsmål. Jeg er sikker på, at den vil give et betydeligt bedre grundlag end det, der foreligger i beslutningsforslaget, for en vurdering af situationen på bogmarkedet og for en – erkender jeg – nødvendig stillingtagen til, hvad vi da kan gøre og bør gøre for at forbedre den.

Mette Groes (S):

Jeg vil godt sige til forlagsstillerne fra SF, at jeg synes, deres forslag er både sympatisk og udmærket. Men der er mig bekendt ikke i forslaget nogen ideer, som ikke allerede er under drøftelse i bogudvalget. Forslagsstillerne mener, at det er på høje tid at forhindre, at den danske bog forsvinder helt ud af det danske bogmarked, og det har de naturligvis lov til at mene. Det er også rigtigt, at der er sket et jævnt fald i tilgangen af bøger til det danske bogmarked, men det er dog ikke større, end at der for skøn- og faglitteratur fra 1979 til 1980 var tale om et fald fra 6.359 titler i 1979 til 6.158 titler i 1980. For dansk skønlitteraturs vedkommende faldt antallet fra 393 titler i 1979 til 389 i 1980, og for udenlandsk litteraturs vedkommende steg antallet fra 488 til 489 titler fra 1979 til 1980. Vi kan ikke sige, om der her er tale om en varig tendens, men selvfølgelig kan vi blive bekymrede.

SFs forslag er altså ikke særlig nyt, og argumentationen er måske en lille smule overdreven. Men selvfølgelig er det i orden, hvis man ved fremsættelsen formår at skabe opmærksomhed om problemer, som vi også tager alvorligt.

Vi vil altså have en lille smule mere tålmodighed og afvente færdiggørelsen af udvalgets arbejde.

Eva Møller (KF):